

RIKSDAGENS SVAR 86/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av kommunallagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av kommunallagen (RP 32/2013 rd).

Beredning i utskott

Förvaltningsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (FvUB 10/2013 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av kommunallagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kommunallagen (365/1995) 86 § 1 mom. och 87 a §, sådana de lyder, 86 § 1 mom. i lag 578/2006 och 87 a § i lag 519/2007, samt
fogas till lagen nya 2 a, 2 b och 66 a § som följer:

2 a §

Kommunens verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden

När en kommun sköter uppgifter enligt 2 § i ett konkurrensläge på marknaden ska den överföra skötseln av uppgifterna till ett aktiebolag, ett andelslag, en förening eller en stiftelse (*bolagiseringsskyldighet*).

En kommun sköter inte en uppgift i ett konkurrensläge på marknaden åtminstone när

1) kommunen på basis av lag som egen verksamhet producerar tjänster för kommuninvånarna och andra som kommunen enligt lag ska ordna tjänster för,

2) uppgiften sköts i samarbete på det sätt som avses i 76 § på grundval av en lagstadgad samarbetsförpliktelse och tjänsterna produceras som

egen verksamhet för områdets invånare och andra som det enligt lag ska ordnas tjänster för,

3) uppgiften sköts i samarbete på det sätt som avses i 76 § och det är fråga om verksamhet som bedrivs av anknutna enheter eller anknutna företag enligt 10 § i lagen om offentlig upphandling (348/2007) eller 19 § i lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (349/2007) eller om skyldigheten att konkurrensutsätta verksamheten inte i övrigt tillämpas på samarbetet,

4) kommunen ordnar utbildning som kräver i lag avsett tillstånd att ordna undervisning eller utbildning, verksamhetstillstånd eller tillstånd att driva en läroanstalt, sköter andra uppgifter som anges i tillståndet eller producerar tjänster i form av elev- eller studerandearbete som är nära kopplat till denna undervisning,

5) verksamheten grundar sig på en lagstadgad monopolställning eller utgör ett naturligt monopol eller producerar tjänster i direkt anslutning till dessa, eller

6) kommunen köper, säljer eller arrenderar ut fastigheter och denna verksamhet gäller skötseln av kommunens uppgift att planera områdesanvändningen enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999).

2 b §

Undantag från bolagiseringsskyldigheten

Trots bolagiseringsskyldigheten får kommunen sköta uppgifter enligt 2 a § som egen verksamhet, om

1) verksamheten ska anses vara obetydlig,

2) kommunen med stöd av lag uttryckligen får producera tjänster för någon annan aktör eller delta i anbudsförfaranden som gäller sådan verksamhet,

3) kommunen producerar stödtjänster för dottersamfund enligt 16 a § som ingår i kommunkoncernen,

4) kommunen producerar tjänster för anknutna enheter enligt 10 § i lagen om offentlig upphandling eller för anknutna företag eller samföretag enligt 19 § i lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster,

5) kommunen hyr ut lokaler i huvudsak för användning i kommunens egen verksamhet och till dottersamfund som ingår i kommunkoncernen eller för användning inom sådan tjänsteproduktion där kommunen har konkurrensutsatt produktionen,

6) kommunen producerar på grundval av anställning tjänster för dem som är anställda hos kommunen eller hos dottersamfund enligt 16 a § som ingår i kommunkoncernen, eller

7) verksamheten direkt anknyter till skyldigheten att förbereda sig för undantagsförhållanden enligt en beredskapsplan som avses i beredskapslagen (1552/2011).

Bestämmelserna om tjänster i 1 mom. tillämpas också på försäljning av varor i ett konkurrensläge på marknaden.

66 a §

Prissättning när kommunen verkar i ett konkurrensläge på marknaden

När en kommun i de fall som avses i 2 b § bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden, ska kommunen tillämpa en marknadsmässig prissättning av verksamheten.

86 §

Tillämpning av stadgandena om kommuner i en samkommun

För samkommuner gäller i tillämpliga delar vad som bestäms om kommuner i 2, 2 a, 2 b, 3, 8, 12—15, 15 a, 15 b, 16, 16 a, 17 och 18 §, 19 § 1 mom., 20—23, 27—29, 32, 32 b, 33 och 37—43 § samt 6—9 kap., med undantag av skyldigheten enligt 65 § 3 mom. att täcka underskott. Bestämmelsen i 8 § 2 mom. tillämpas dock inte på en samkommun enligt 76 § 4 mom.

87 a §

Kommunalt affärsverk och dess uppgifter

En kommun och en samkommun får i enlighet med vad som anges i 2, 2 a och 2 b § grunda kommunala affärsverk för sådan affärsverksamhet eller för en uppgift som ska skötas enligt företagsekonomiska principer. Grundandet av ett affärsverk förutsätter ett särskilt beslut.

Ett affärsverk som grundats av en kommun benämns en *kommuns affärsverk* och ett affärsverk som grundats av en samkommun benämns *samkommuns affärsverk*. I affärsverkets namn ska ordet affärsverk ingå. En samkommun som bildats av flera kommuner och samkommuner och som har i uppgift att vara huvudman för ett kommunalt affärsverk benämns *affärsverkssamkommun*. I ett sådant affärsverks namn ska ordet affärsverkssamkommun ingå.

Benämningarna kommuns affärsverk, samkommuns affärsverk och affärsverkssamkommun får användas endast av de kommunala af-

färsverk som grundats som affärsverk enligt denna lag.

Uppgifterna för en kommun eller en samkommuns affärsverk ska anges i en instruktion. Överenskommelse om uppgifterna för en affärsverkssamkommun ska träffas i grundavtalet. Bestämmelser om hur grundavtalet för en affärsverkssamkommun får ändras ska tas in i avtalet, om en samkommun är medlem av affärsverkssamkommunen. I fråga om affärsverkssamkommuner gäller i övrigt vad som i denna lag bestäms om samkommuner, om inte något annat föreskrivs i detta kapitel.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om en kommun eller samkommun innan denna lag träder i kraft har skött en uppgift som egen verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden, ska kommunen eller samkommunen senast före utgången av 2014 överföra uppgiften för att skötas i aktiebolagsform eller i form av ett andelslag, en förening eller en stiftelse eller annars ordna verksamheten så att den inte snedvrider konkurrensen.

Om kommunens eller samkommunens verksamhet gäller produktion av tjänster enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/202) i ett konkurrensläge på marknaden, ska kommunen eller samkommunen före utgången av 2016 överföra uppgiften för att skötas i aktiebolagsform eller i form av ett andelslag, en förening eller en stiftelse eller annars ordna verksamheten så att den inte snedvrider konkurrensen.

Överföring med stöd av denna lag av en uppgift som har skötts i ett konkurrensläge på marknaden innan denna lag träder i kraft för att skötas i aktiebolagsform eller i form av ett andelslag, en förening eller en stiftelse ska betraktas som överlåtelse av rörelse enligt 1 kap. 10 § i arbetsavtalslagen (55/2001) och 25 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003).

Det aktiebolag, det andelslag, den förening eller den stiftelse som de anställda hos kommunen eller samkommunen överförs till ska se till att pensionsskyddet kvarstår för dem bland den

överförda personalen som varit anställda hos kommunen eller samkommunen före 1993 och vars anställning pågår utan avbrott fram till pensionsfallet, om överföringen gäller en uppgift som kommunen eller samkommunen skött i ett konkurrensläge på marknaden innan denna lag träder i kraft.

Skatteverket ska återbetala betald skatt på ansökan, om en kommun eller samkommun i syfte att uppfylla en bolagiseringsskyldighet enligt 2 a § senast före utgången av 2014 överlåter en fastighet den äger till ett aktiebolag som en eller flera kommuner eller samkommuner äger, när fastigheten före denna lags ikraftträdande huvudsakligen och direkt använts för en uppgift som kommunen i fråga skött i ett konkurrensläge på marknaden. Dessutom krävs det att fastigheten kommer att användas för ett sådant ändamål också efter överlåtelsen och att kommunen eller samkommunen i vederlag får aktier i det övertagande bolaget. Skattefriheten gäller på motsvarande sätt värdepapper som hör till den bolagiserade verksamhetens anläggningstillgångar samt överlåtelse av aktier i ett bolag som ägs av en kommun eller samkommun och som äger och förvaltar fastigheter mot aktier i det mottagande bolaget, om

1) fastigheterna i huvudsak används för ett ovan avsett ändamål, eller

2) aktierna medför rätt att besitta en lägenhet som används för ett ändamål som avses ovan.

Ansökan om skatteåterbäring ska göras inom ett år från det att skatten betalades. Till ansökan ska fogas en redogörelse från de berörda kommunerna för hur överlåtelsen anknyter till skyldigheten att bolagisera verksamhet enligt denna lag och för vad fastigheten används före och efter överlåtelsen. Dessutom ska ett yttrande av kommunens revisor fogas till ansökan. Skatteverket kan vid behov begära ett utlåtande av finansministeriet om huruvida överlåtelsen anknyter till den i lag föreskrivna bolagiseringskyldigheten.

Om ansökan har gjorts och en redogörelse för att villkoren för skattefri överlåtelse är uppfyllda har lämnats redan innan skatten har betalats,

RSv 86/2013 rd — RP 32/2013 rd

kan skatteverket besluta att skatt inte behöver
betalas.

Helsingfors den 18 juni 2013